
Gerbiamieji Lietuvos neurologų asociacijos nariai,

Lietuvos neurologų asociacija 2002 m. tapo visateise Europos neurologų draugijų federacijos (*European Federation of Neurological Societies, EFNS*) nare. Tai ne tik formalus Lietuvos neurologų pripažinimas, bet ir atsiveriančios naujos galimybės integruotis į Europos neurologų šeimą, dalyvauti naujuose tarptautiniuose projektuose ir renginiuose, reguliariai gauti naujausią neurologinę informaciją (EFNS informacinis biuletenis; nuorodos-algoritmai neurologams; nemokama elektroninė vieno svarbiausių tarptautinių neurologijos žurnalų „*European Journal of Neurology*“ versija). Tai tik bendro darbo pradžia. Europos neurologų draugijų federacija nuolat plečia ir intensyvina savo veiklą, kurią apibrėžia čia pateikiamos

DEŠIMT EUROPOS NEUROLOGŲ DRAUGIJŲ FEDERACIJOS MISIJŲ

1. SKLEISTI KLINIKINĖS NEUROLOGIJOS PAGRINDUS EUROPOJE

Europos neurologų draugijų federacija (EFNS) laikosi nuomonės, kad visas raumenų, periferinės nervų sistemos, galvos ir nugaros smegenų ligas (išskyrus psichiatrinę patologiją) turėtų diagnozuoti ir gydyti neurologai; neurologai taip pat turėtų teikti nuolatinę medicinos priežiūrą šiomis ligomis sergantiems asmenims, jei liga yra lėtinė, komplikauta ar reta. Tai reiškia, kad neurologai, bendradarbiaudami su kitų gretimų specialybių gydytojais, prisiima didžiausią atsakomybę už demenciją, smegenų insultą, galvos skausmus, pusiausvyros sutrikimus, raidos neurologiją, galvos ir nugaros smegenų traumą. Tokiu būdu apibrėžiant, neurologija tampa viena iš pagrindinių medicinos specialybių.

2. ATKREIPTI VISUOMENĖS IR POLITIKŲ DĖMESĮ Į GALVOS SMEGENŲ FUNKCIJŲ BEI JŲ VEIKLOS SUTRIKIMŲ SVARBĄ

Visuomenė vis dar nesuvokia neurologinių sutrikimų didžiulių socioekonominių kaštų, sudarančių 10% visų sveikatos priežiūros išlaidų, ir netgi dar didesnių asmeninių nuostolių. EFNS remia visuomenės švietimo kampanijas, kaip „Galvos smegenų metai“, „Kasmetinė galvos smegenų savaitė“, „Galvos smegenų iniciatyvų dešimtmetis“. Svarbus visuomenės švietimas, organizuojant kongresus bei kitus renginius.

3. SKATINTI EUROPOS NEUROLOGINIŲ TARNYBŲ STANDARTIZACIJĄ, PRIEINAMUMĄ IR VIENINGUMĄ

Klinikinės neurologijos standartai Europoje turėtų būti pakelti. Specifinis darbas vykdomas, sudarant atskirų neurologijos sričių nuorodas – algoritmus. Keletas išsamių nuorodų protokolų jau paskelbta. Neurologinės tarnybos prieinamumą reikia didinti daugelyje Europos šalių, kur neurologo konsultacijos laukia daugybė žmonių, ir tik nedidelę dalį nervų ligomis sergančių pacientų gydo neurologas. Galiausiai reikėtų gerinti neurologinės tarnybos unifikavimą. Visoje Europoje neurologinės tarnybos kokybė ir kiekybiniai rodikliai gerokai skirtingi. Kiekvienas europietis, nepriklausomai nuo geografinės lokalizacijos, turėtų gauti reikalingą neurologinę pagalbą.

4. SUKURTI BESITĘSIANČIO MEDICINOS MOKYMO NUORODAS BEI AKREDITACIJAS IR JŲ LAIKYTI

EFNS jau apibrėžė gero besitęsiančio medicinos mokymo (BMM) ir bendro seminarų rėmimo kriterijus. Vėliau šiuos principus galima pritaikyti ir visai BMM veiklai bei EFNS siekiamas sukurti bendrą galvos smegenų ligų BMM akreditaciją su kitomis medicininėmis organizacijomis.

5. REMTI IR SKATINTI EUROPOS NEUROMOKSLO KLINIKINĖS TYRIMO PROGRAMAS

Per savo vykdomąjį komitetą ir mokslinę grupę EFNS gali kurti Europos mokslinių tyrimų struktūrą, sėkmingai ją diegdama Europos Sąjungoje. Savo mokslinių tyrimų politika EFNS siekia daryti įtaką Europos Sąjungos valdomosioms struktūroms, kad daugiau lėšų būtų skiriama klinikiniams neurologijos moksliniams tyrimams, o bendradarbiaudama su nacionalinėmis neurologų asociacijomis gali paremti nacionalines klinikines mokslinio tyrimo programas. EFNS galėtų padėti skleisti informaciją kitose šalyse apie nacionalines mokslinio tyrimo programas ir pasiekimus.

6. SKATINTI PRIEŠDIPLOMINIŲ IR PODIPLOMINIŲ STUDIJŲ STANDARTIZAVIMĄ, PLĖTRĄ IR UNIFIKAVIMĄ

Priešdiplominių ir podiplominių studijas bei praktinį mokymą Europoje galima pagerinti, diegiant aukštus EFNS ir jos iniciatyvinių grupių sukurtus standartus. Priešdiplominių studijų apimtį reikėtų išplėsti, atsižvel-

giant į didžiulius neurologinių susirgimų socioekonominius kaštus. Šios ligos sąlygoja 10% visų sveikatos priežiūros kaštų, todėl turėtų sudaryti proporcingą medicinos studentų mokymo programos dalį. EFNS panašiai apibrėš ir Europos podiplominių studijų bei akreditavimo standartą. EFNS turėtų sumažinti priešdiplominių ir podiplominių studijų bei praktinio mokymo netolygumą atskiruose Europos regionuose, skirdama šioms ypatingą dėmesį.

7. SKATINTI PASAULIO NEUROLOGŲ FEDERACIJOS, EUROPOS SĄJUNGOS IR PASAULINĖS SVEIKATOS ORGANIZACIJOS BENDRADARBIAVIMĄ

EFNS palaiko puikius santykius su Pasaulio neurologų federacija (PNF), Europos Sąjunga ir Pasauline sveikatos organizacija (PSO). Ateityje mes ketiname dar artimiau bendradarbiauti su PNF, kartu organizuodami pasaulio neurologų kongresus Europoje, galbūt leisdami bendrą laikraštį bei kitus aktualius leidinius. Europos Sąjungoje EFNS dėl savo unikalios struktūros siekia būti pripažinta kaip organizacija, sukurta pagal Europos modelį. Siekiame aktyviai bendradarbiauti su Europos Sąjungos institucijomis sveikatos tyrimų srityje ir skatinti jas kurti atskirą galvos smegenų tyrimų programą. PSO darbo grupėse stengiamės pasiekti neurologijos pripažinimo. Kartu su PSO Europos padaliniu EFNS siekia pagerinti neurologinę sveikatą Europoje.

8. SKATINTI BENDRADARBIAVIMĄ SU ARTIMOMIS PROFESINĖMIS IR VISUOMENINĖMIS ORGANIZACIJOMIS

EFNS stengiasi aktyviai bendradarbiauti su visomis Europos profesinėmis bei visuomeninėmis organizacijomis,

kurios susijusios su klinicine neurologija. Galutinis tikslas – kad EFNS kartu su visomis šiomis organizacijomis reikėtų bendrą nuomonę Europos Sąjungos komitetuose, o Europos nuorodos ir kiti įstatai galėtų būti rekomenduojami nacionalinėms valdžios institucijoms bendru profesinių ir visuomeninių organizacijų vardu. EFNS atstovauja ir gina nacionalinių neurologų federacijų interesus kiekvienoje Europos šalyje.

9. EUROPOS NEUROLOGŲ KONGRESAI IR NEUROLOGIJOS MOKYMO KURSAI

Kasmetiniai EFNS suvažiavimai turi ir toliau būti didžiausi ir svarbiausi šios srities kongresai Europoje. Šių kongresų kokybė ir apimtis toliau bus gerinama, kad jie galėtų būti palankiai lyginami su Amerikos neurologų akademijos suvažiavimais. Tie patys tikslai keliami ir kongresų metu rengiamiems mokymo kursams. EFNS taip pat siekia įsteigti keliaujančius mokymo kursus atskirose šalyse, ypač Rytų ir Vidurio Europoje. Ateityje galbūt bus rengiami mokymo kursai, skirti specifiniams moksliniams tyrimams.

10. EUROPOS NEUROLOGIJOS ŽURNALAS (*EUROPEAN JOURNAL OF NEUROLOGY*)

EFNS tikslas – kad šis žurnalas atitiktų aukščiausius neurologijos žurnalams keliamus standartus. Tai bus pasiekta, kuomet visos Europos nacionalinės neurologų draugijos laikys šį žurnalą svarbiausiu neurologiniu leidiniu anglų kalba, kuomet Europos neurologai suvoks, kaip svarbu turėti savo tarptautinį žurnalą, o farmacinės kompanijos toliau teiks vis didesnę paramą šiam leidiniui.

EFNS Directory 2004–2005

Iš anglų kalbos vertė R. Kaladytė-Lokominienė